

Onko tulevaisuudessa yksityistä terveydenhuollon palvelutoimintaa?

Suomen Yrittäjät ja sen eteläisen Suomen järjestöt ovat ilmaisseet huolensa kunnallisten organisaatioiden pyrkimyksestä laajentaa toimintaansa avoimille markkinoille ja kilpailla siellä jo toimivien yksityisten yritysten kanssa. Liittomme yhtyy ilmaistuun huoleen julkisen sektorin toimintojen laajentumispyrkimyksistä. SSK ry on ryhtynyt omiin toimenpiteisiin kehityksen pysäyttämiseen.

Liitto on viime syksynä kannellut uudesta terveydenhuoltolaista EU-komissiolle, koska näkemyksemme mukaan se on ristiriidassa EU hankintadirektiivin kanssa. Liitto tukee myös oikeudenkäyntiä, jossa kunnalliset organisaatiot ovat mielestämme väärin perustein jättäneet kilpailuttamatta selvän tapauksen, jossa olisi näin pitänyt tehdä. Asia on KHO:ssa, joka on pyytänyt lausunnon EY-oikeudesta. Liitto odottaa päätöstä molemmilta tahoilta vuosien 2011–2012 aikana. HUS:n omistama HUS Logistiikka pyrkii osaltaan omimaan itselleen alueensa kaikki kiireettömät laitossiirrot sisältäen myös Kelan maksamat tehtävät.

Tuoreimpana esimerkkinä näistä julkisen sektorin pyrkimyksistä on Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin suunnitelma yksityissairaalan (HYKSin Oy) perustamiseksi. Kyseessä on hanke, jossa kun-

tien omistaman sairaanhoitopiirin sisälle rakennetaan muodollisesti yksityinen yritys, joka hyödyntää toiminnassaan pääomistajansa tiloja, laitteita ja henkilöstöresursseja. Perustettava yritys suunnittelee kilpailevansa markkinoilla toimivien yritysten kanssa, mutta samalla se kilpailee pääomistajansa kanssa mm. vakuutusasiakkaista.

Yrittäjäpiireissä julkisen sektorin elinkeinotoimintaa ja avoimille markkinoille osallistumista pidetään erittäin hankalasti perusteltavana ilmiönä. Julkisen sektorin toimijoiden ja erityisesti kuntien ensisijaisena tehtävänä on lakisääteisten palveluidensa järjestämisestä huolehtiminen. Kuntien elinkeinopoliittikan tehtävänä ei tule olla veroa maksavia yrityksiä vastaan kilpaileminen, vaan yritysten toimintaedellytysten turvaaminen sekä monipuolisen elinkeinorakenteen ja toimivien markkinoiden kehittäminen. Näin turvataan parhaiten kuluttajien ja kuntalaisten edun toteutuminen palvelujen hankinnassa ja käytössä. Näin varmistetaan jatkossa myös verotulojen saanti kuntiin.

Pääosin verorahoitteen toimijan tuloa avoimille markkinoille ei voida Etelä-Suomessa, Kuopiossa tai muuallakaan, perustella edes markkinapuutteiden paikkaamisella. Ilmiö on myös pahasti ristiriidassa kuntien yleisesti tavoitteleman yrittäjä-

myönteisen ilmapiirin ja kuntien muiden elinkeinopoliittisten tavoitteiden kanssa.

Julkinen sektorin osallistumista markkinoille voidaan pitää erikoisena myös siksi, että asiaan on kiinnitetty toistuvasti kriittistä huomiota myös EU:n komission ja EU:n kilpailuviranomaisten toimesta. Viime viikolla hyväksytty EU-parlamentin kilpailupoliittinen mietintö edellytti, että komissio valvoo erityisesti terveydenhuoltoalaa ja erityisesti julkisten ja yksityisten sairaaloiden välistä kilpailua. Parlamentti pyytää komissiota tutkimaan perusteellisemmin niitä tapauksia, joissa yksityiset sairaalat ovat valittaneet julkisille sairaaloille maksettavista ristiin subventoinneista niissä maissa, joissa terveydenhuoltoala on avattu kilpailulle.

Julkinen sektorin elinkeinotoiminta vaikuttaa palvelumarkkinoiden kehittymiseen sosiaali- ja terveysaloilla. Kuntien rooli alan markkinoiden kehittäjänä on jopa muita toimialoja merkittävämpi, koska kyseisten palvelujen turvaaminen kuuluu julkisen sektorin lakisääteisiin perustehtäviin ja pääosa niiden rahoituksesta toteutetaan verorahoituksella. Palveluista järjestämisvastuussa olevilla kunnilla on siten myös vastuu markkinoiden toimivuuden kehittämisestä. Julkisen sektorin jo osittain toteutuneet ja osin toteutumassa

olevat suunnitelmat heikentävät yksityisen terveyssektorin toimivuutta ja kilpailuympäristöä merkittävästi.

On siis syytä miettiä, onko yksityistä terveydenhuollon palvelutoimintaa tulevaisuudessa, jos tällainen meno saa jatkua.

Julkinen sektorin sekä poliittisten päättäjien pitäisi arvioida, miten tällaiset hankkeet toteutuessaan vaikuttavat terveyspalvelualan kilpailutilanteeseen, markkinoiden rakenteisiin ja olemassa olevien yritysten toimintaedellytyksiin sekä pitemmän päälle verotulojen muodostumiseen kunnille tässä hankalassa taloudellisessa tilanteessa.

Hyvät lukijat, näillä sanoilla haluan kehottaa teitä tutustumaan tämän lehden kannanottoihin ja niiden perusteella mennä sankoin joukoin vaaliurnille valitsemaan meille kaikille järkevä ja toimintakykyinen eduskunta ja hallitus neljäksi vuodeksi eteenpäin.

Mikael Söderlund

toiminnanjohtaja

Suomen Sairaankuljetusliitto ry